

KULTUR OG IDEER MUSIKK

Etterlyser en rikere lovsangsflora

NYTT ALBUM: Arvid Pettersen mener lovsangen som har dominert en rekke norske menigheter i minst 25 år, mangler musikalsk bredde – og at den har fremmedgjort allsangen.

OLAV SOLVANG
olav.solvang@vl.no

For å tilføre nytt blod til sitt eget og menighetenes musikkiv, fikk han med seg den amerikanske supergruppa Koinonia på sitt nye album. *Give Thanks*, som gis ut denne uka. Det dekalte «worship-music», hadde mer å gjøre med at de titulerte seg «musicianaries», enn at de var lovsangsartister, mener Arvid Pettersen.

48-åringen har i en årrekke vært en av Norges mest brukte lovsangledere. Han har skrevet over 250 sanger, og holdt over 3.000 konserter og lovsangmøter i en rekke land. Den musikalske spennvidden har vært stor. Fra rock til pop og eldre og nyere lovsang, og etter hvert også gamle salmer og bedehusanger.

– *Hvordan vil du beskrive denne rådende lovsangstilen, som du mener er smal og begrenset?*

– En liten og enkel poplåt med fem instrumenter, fem akkorder og et fremmed tonespråk. Først tenkte jeg at denne tendensen, som kom til Norge midt på 1990-tallet, kanskje ville vare noen år, for vi fikk noe nytt. Men nå har dette vært i 25 år, og det ser bare ut til å fortsette. Denne lovsangstilen har nok sin funk-

LOVSANG

◊ **Betegnelse som først og fremst er knyttet til kristen (religiøs) sang og musikk.** I kristen tradisjon har lovsang ofte blitt uttrykk som takknemlighet og glede overfor Gud.

◊ **Lovsang er blitt definert nokså forskjellig i de ulike religioner og kirkesamfunn.**

◊ **I Norge kom moderne lovsangen først på 1970-tallet, i en nokså tradisjonell populærmusikalsk form. Fikk en fornyelse midt på 1990-tallet.**

sjon, men jeg drømmer likevel om en rikere flora av musikalsk kreativitet. Slik naturens mangfold vitner om Gud, bør også musikken gjøre det.

Repererende preg. Når Arvid Pettersen uttaler seg om fenomenet lovsang, ønsker han ikke å rette kritikk mot bestemte menigheters bruk av dette, men uttale seg på et generelt grunnlag. Det musikalske mangfoldet han er opptatt av, har uansett i liten grad fått prege det man gjerne forbinder med moderne lovsang i Norge.

Den største og mest innflytelsesrike lovsangsgrupperingen de siste 25 årene, har vært australske Hillsong, som har

røtter i pinsebevegelsen og også er etablert i Norge. Denne lovsangsmusikken kan minne om band som U2 og Coldplay, men gjerne med et mer repetitivt preg. Kritikerne mener musikken er for ensformig og lik vanlig pop, mens tilhengerne setter pris på et musikalsk uttrykk som føles like samtidsaktuelt som annen popmusikk.

Sprengte grenser. For de som anser Arvid Pettersen som en lovsangartist, håper han at den nye plata vil sprengte grensen for hva de tror lovsang handler om.

– Koinonia-karene er musikere til fingerspissene, men foretrekker altså likevel å kalle seg musikalske misjonærer. Musikk er viktig, men de tilber den ikke. Jesus er livet for disse karene. Når de snakker om «worship» favner det så mye bredere enn det de fleste nordmenn forbinder med lovsang. Koinonia-karene spiller på et mye rikere repertor.

Ensformig. Arvid Pettersen drøftet nylig det norske lovsangbegrepet med korlederen Leif Ingvold Skaug. Sammen leste de Apostlenes og Jernstens 2:47: «De sang og lovryste Gud og var godt likt av hele folket. Og hver dag la Herren til nye som lot seg frelse».

– Det finnes et enormt musi-

kalsk landskap, og da må heller ikke kristne tenke smalt. Likevel har denne smale ungdomsmøtelisten fått nærmest monopol i flere av dagens menigheter. Den har også i stor grad fortregt det musikalske mangfoldet mange menigheter hadde før, og ikke minst fremmedgjort allsangen. Det handler ikke lenger om at ulike aldersgrupper synger sammen.

Guddommelig storhet. Pettersen ønsker å bidra til å fremleske mangfoldet i kirkemusikken og lovsangen.

– I en del kirkelige miljøer er nok begrensning et poeng i seg selv, fordi gjenkjennelighet er trygt. Alt nytt er en trussel.

– *Er det bedring å spore?*
– Nei, det er blitt verre! Musikken er mer passiviserende enn noen gang. Jeg savner også kirkens og menighetenes vilje til å benytte musikkformer som i større grad er gjenkjennelig for kirkefremmede, og er en naturlig del av deres kultur og puls.

– *Hva tenker du konkret på?*
– Stilarter som vanligvis ikke blir definert som «lovsangsmusikk» og «kirkemusikk», men likevel – kanskje også noen ganger nettopp derfor – kommuniserer godt med Ola og Karl Nordmann.

Hale, ikke hode. Pettersen

sier han har sett og hørt dette på nært hold i Vest-Romania, i byen Timisoara, hvor han flere ganger har sunget i byens menighet.

– Det var et overveldende rikt musikalsk spenn der. I stedet for ett orgel, eller et par elgitarer og fire-fem lovsangakkorder, er det fløiler, celloer, bratsjer og alle slags blåseinstrumenter. 60–70 orkestermusikere utfolder seg innenfor flere sjangere, og men-

Menighetsmusikken er blitt hale og ikke hode. Vi etteraper og gjentar oss selv i stedet for å tenke nytt, sier komponisten og lovsanglederen Arvid Pettersen.

LUFTPIANO: – Slik skaperverket minner om Guds storhet, bør vi også tenke at det musikalske landskapet kan favne den samme storheten, mener Arvid Pettersen.

Foto: Alf Simensen

nesker i alle aldre synger av full hals.

– *Hvorfor er det ikke slik i Norge, da?*

– Fordi menighetsmusikken er blitt hale og ikke hode. Vi etteraper og gjentar oss selv i stedet for å tenke nytt. Vi skal naturligvis beholde salmene til Landstad og kirkemusikken til Bach, gjerne litt av den moderne lovsangen også, men vi må ikke

stoppe der.

Arvid Pettersen var 13 år da han første gang hørte Koinonia under et av deres mange besøk i Skandinavia. Da var de stjerner han bare kunne strekke seg mot.

Etter en konsert med Bill Maxwell, Abraham Laboriel og Justo Almario på Risøya i 2016, spurte han om de ville spille på hans neste plate. De sa ja på flekken. Ville han ha stjerneproducenten

Bill Schnee også? I studiet deres i Los Angeles? No problem!

Musicianaries. – Jeg var veldig spent på om låtene mine passet til deres uttrykk, og hvordan samarbeidet ville bli. Jeg ble overrasket over imøtekommenheten og vennligheten deres. For dem var visst raushet og musikalsk bredde helt naturlig. Kanskje fordi de er «musicianaries»?

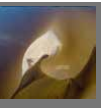
Ny musikk

Menneskelig stemme
Vox Humana

Ruth Wilhelmine Meyer, vokal
Nils Henrik Asheim, orgel
Kirkelig Kulturverksted/FXCD 450
KLANGKOMBINASJONER: Multi-vokalist **Ruth Wilhelmine Meyer** og organist **Nils Henrik Asheim** utfordrer klangidealene i den menneskelige stemmen, sammen med orgel, på den nye CD-en *Vox Humana*. Med utgangspunkt i folketonesalmer og gamle kirketoner gjør de helt nye klangkombinasjoner. Mye improvisasjon, og de vokale uttrykksformene er nye og utforskende.

Musikalsk forbrødring
Ujamaa & The Iceberg

Trondheim Symfoniorkester og kor
Dirigent Ingar Bergby
Solister Lena Willemark, Eir Inderhaug, Florin Demit, John Pål Inderberg
Lindberg Lyd/2L-146-SABD
TO KANTATER: Henning Sommerro har et blikk mot en verdensvid, musikalsk scene i sine to kantater for solister og orkester: *Ujamaa & The Iceberg* i Ujamaa. (Forbrødring på swahili) forflytter vi oss mellom klodens fem kontinenter, og i *The Iceberg* er det mellommenneskelige relasjoner som gestaltes gjennom **Fritjof Nansens** hustru, **Eva Sars'** røst.

Korverk

The Wind Blows
Det Norske Solistkor
Dirigent Grete Pedersen
BIS Records 2341/Naxos Norway
VIDT SPENN: **Alfred Janson** har vært en av våre betydelige komponister helt fra 1960-tallet. Med bakgrunn i jazz, har han også gjort seg bemerket som utøver på trekkspill. Nå har Det Norske Solistkor, under dirigent **Grete Pedersen**, tatt for seg hans vide spenn av kormusikk – over fem tiår. Tittellåten «The Wind Blows – Where it Wishe», er hentet fra Bibelen.

Solens datter

Daughter of the Sun
Hanna Paulsberg Concept + Magnus Broo
Med Trygve Fiske, bass, Hans Hulbakmo, trommer og Oscar Grønberg, piano.

ODIN/CD 9565/
Grappa Musikkforlag
KVINNELIG FARAO: Tenorsaxofonist og komponist **Hanna Paulsberg** har laget musikk som er en ydmyk hyllest til den kvinnelige faraoen **Hatshepsut**, som levde for 3.500 år siden. Bandet Hanna Paulsberg Concept har sammen med trompetisten **Magnus Broo** laget CD-en *Daughter of the Sun*, og skal neste uke på norgessturne med den nyskrevne musikken.

HYLLEST: Hanna Paulsberg hyller den kvinnelige faraoen Hatshepsut på sin siste plate. Pressefoto

Lovsangmiljøet ble for snevert

FORLOT TRONEN: I flere år var han Norges lovsangkonge. Da Rudi Myntevik fikk kritikk fordi han prøvde å utvikle uttrykket på sin siste lovsangsplate, forlot han sjangeren.

OLAV SOLVANG
olav.solvang@vl.no

Det var i 2009 lovsangkongen Myntevik frivillig abdiserte. Han opplevde sjangeren og miljøet for smalt, og for lite tolerante.

– Lovsangspublikummet ville fremdeles ha det kjente menig-

hetsformatet de var vant til. En stund bar jeg på en drøm om å få nettopp en slik lovsangform inn på hit-listene, slik den engelske gruppa Delirious hadde greid, men det gikk ikke. Etter noen år kom jeg til et punkt hvor jeg ville utforske andre sider av musikken.

– Det er gått nesten ti år siden bergenseren flyttet til England

for å lage og spille inn popalbumet *Beauty In Defeat*. Fra å være Norges mestselgende lovsangartist (*Gud din skjønnhet* solgte 13.000), måtte han ta opp et lån på 150.000 for å realisere en helt ny musikalsk retning, forhåpentligvis også ny karriere.

– Jeg var villig til å satse, og orket ikke lenger tilpasse meg

et kristent marked som begrenset meg som artist og låtskriver. Da låten «Glipper» fra mitt siste lovsangalbum fikk flere til å lure på hva som hadde skjedd med Rudi, skjønte jeg at jeg måtte skifte beite.

– *Var det aktuelt for deg å ta med noen av lovsangene inn i ditt nye uttrykk?*

– Nei, de aller fleste sangene hadde en terminologisk beregnet på kirke- og bønneliv, som jeg antok var uinteressante for den

delen av mitt nye publikum som ikke var troende.

Bærer ikke nag. Myntevik syntes det var en lettelse å turnere utenfor kristelige miljøer.

– Jeg kunne tenke stort og bredt, og bruke hele meg. Jeg trivdes også med å være sammen med flere ikke-religiøse.

– *Bærer du nag til de kristne miljøene du i flere år hadde som ditt eneste marked?*
– Nei. Valget om å skifte kurs

var utelukkende et oppgjør med en snever lovsangkultur, hvor det var lite rom for å stille spørsmål. Det var ikke et oppgjør med tron min.

I sommer gjorde Myntevik et aldri så lite comeback som lovsangsleder, for første gang på ti år.

– Det var helt ok. Jeg har ikke tatt avstand fra lovsangen. En av de fineste låtene jeg vet om er lovsangen «Falling At Your Feet» med Bono og Daniel Lanois.

NYTT BEITE: Utenfor lovsangmiljøet, opplevde Rudi Myntevik at han endelig kunne tenke stort og bredt. Pressefoto

